

Relacje pokrewieństwa

Porównanie terminologii w języku polskim i angielskim

Angielska terminologia stopni pokrewieństwa jest stosunkowo uboga, choć może mieć to swoje pewne zalety. Polska terminologia jest bardziej rozwinięta i pozwala na bardziej precyzyjne określenie relacji pokrewieństwa. Mamy np. *wuja* i *stryja* (*uncle*); *stryjeczne*, *wujeczne* lub *cioteczne rodzeństwo* (*cousins*); *synowców*, *bratanków* i *siostrzeńców* (*nephew/niece*). Brata dziadka ojczystego możemy nazwać *przestycem*, *stryjecznym dziadkiem* lub *bratem dziadka ojczystego* (*grand uncle*).

W potocznym znaczeniu kuzynem określamy bliższego lub dalszego krewnego, z którym mamy wspólnego przodka w takim samym stopniu pokrewieństwa. Można zróżnicować stopień pokrewieństwa kuzynów przyjmując, że kuzynami 1. stopnia (rzędu) jest stryjeczne/wujeczne/cioteczne rodzeństwo, wspólnymi przodkami kuzynów 2. stopnia (rzędu) są pradziadkowie itd. Ogólnie, kuzyni N. stopnia („N. kuzyni”) mają wspólnych $(N-1) \times$ pradziadków (czytaj: $N-1$ krotnych pradziadków czyli jeśli np. $N-1=3$, to prapradziadków).

Czyli – co łatwo sprawdzić – kuzyni 1. stopnia mają wspólnych dziadków, kuzyni 2. stopnia – pradziadków, kuzyni 3. stopnia – prapradziadków, etc.

W języku angielskim termin kuzyni (*cousins*) służy do określania wszystkich odleglejszych i bardziej skomplikowanych stopni pokrewieństwa. Jeśli spośród dwóch osób – **A** jest ‘ $M \times$ prawnukiem’, a **B** jest ‘ $N \times$ prawnukiem’ oraz $M \neq N$, to wzajemne pokrewieństwo tych osób jest zapisywane jako:

A is $[\min(M, N)+1]^{\text{th}}$ cousin $|M-N|$ times removed for **B**,

ale i

B is $[\min(M, N)+1]^{\text{th}}$ cousin $|M-N|$ times removed for **A**,

gdzie $\min(M, N)$ oznacza, że należy wziąć mniejszą z liczb (M, N) ; a $|M-N|$ oznacza wartość bezwzględną różnicy $(M-N)$.

Takie przyporządkowanie nie pozwala na jednoznaczne określenie relacji pokrewieństwa, bo np. *first cousin once removed* jest:

- dla nas każdy z wnuków naszych pradziadków;
- ale i my sami dla każdego z wnuków naszych pradziadków;

- wnuk rodzeństwa naszych rodziców;
- ale i my sami dla powyższej osoby.

Gdy $M = N$, to

A is $(N+1)^{\text{th}}$ cousin for B

i *vice versa*.

John Steed – w swym programie **Brother's Keeper** – wprowadził pewne zróżnicowanie pozwalające na częściowe zniesienie tych niejednoznaczności. Wprowadził rozróżnienie między różnicami pokoleń – „w dół” (*‘removed’*) i w górę (*‘removed up’*).

Teraz, jeśli $M < N$, to:

B is $(M+1)^{\text{th}}$ cousin $(N-M)$ times removed for A,

w tłumaczeniu,

B jest $(N-M-2) \times$ prawnukiem/prawnuczką $(M+1)$. kuzyna/kuzynki dla A,
ale

A is $(N+1)^{\text{th}}$ cousin $(N-M)$ times removed up for B,

A jest $(M+1)$. kuzynem/kuzynką $(N-M-2) \times$ pradiadka/prababki dla B.

Przykładowo, jeśli ja jestem prawnukiem, a ktoś drugi jest praprawnukiem naszego wspólnego przodka, to

Ktoś is 2nd cousin once removed for Ja,

Ktoś jest ‘-1’ \times prawnukiem 2. kuzyna/kuzynki dla Ja,

(ponieważ ‘-1’ \times prawnuk = syn, ‘0’ \times prawnuk = wnuk), a więc

Ktoś jest dla Ja *synem* mojego(-ej) kuzyna/kuzynki 2. stopnia

oraz

Ja is 3rd cousin once removed up for Ktoś,

Ja jest 2. kuzynem ‘-1’ \times pradiadka/prababki dla Ktoś,

(ponieważ ‘-1’ \times pradiadek/prababka = ojciec/matka, ‘0’ \times pradiadek/prababka = dziadek/babka), więc **Ja dla Ktoś jestem kuzynem 2. stopnia jego ojca lub matki.**

Jeśli $M = N$, to jak poprzednio

A is $(N+1)^{\text{th}}$ cousin for B oraz B is $(N+1)^{\text{th}}$ cousin for A

czyli

A i B są $(N+1)$. kuzynami.

Poniżej dołączam tabele, które bez rachunków pozwalają szybko ustalić stosowne relacje pokrewieństwa, wyliczone według wyżej opisanych algorytmów.

Great Great Great Grandparents Great Great Great Grandfather/Great Great Great Grandmother					Great Great Great Grand Uncle/Aunt		
----- Praprapradziadkowie Praprapradziadek/Prapraprababka					Brat/Siostra Praprapradziadka/Prapraprababki		
Great Great Grandparents Great Great Grandfather/Great Great Grandmother				Great Great Grand Uncle/Aunt			
----- Prapradziadkowie Prapradziadek/Praprababka				Brat/Siostra Prapradziadka/Praprababki			
Great Grandparents Great Grandfather/Great Grandmother			Great Grand Uncle/Aunt		Fifth Cousin Fourth Removed up		
----- Pradziadkowie Pradziadek/Prababka			Brat/Siostra Pradziadka/Prababki		Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Prapradziadka/Praprababki		
Grandparents Grandfather/Grandmother			Grand Uncle/Aunt		Fourth Cousin Thrice Removed up		
----- Dziadkowie Dziadek/Babka			Brat/Siostra Pradziadka/Prababki		Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Pradziadka/Prababki		
Parents Father/Mother		Uncle/Aunt		Third Cousin Twice Removed up		Fifth Cousin Thrice Removed up	
----- Rodzice Ojciec/Matka		Stryj/Wuj/Ciotka		Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Dziadka/Babka		2. kuzyn/ka Dziadka/Babki	
Siblings Brother/Sister		YOU		Second Cousin Once Removed up		Fourth Cousin Once Removed up	
----- Rodzeństwo Brat/Siostra		TY		Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra		3. kuzyn/ka Ojca/Matki	
Nephew/Niece		Children Son/Daughter		First Cousin Once Removed		Fifth Cousin Once Removed up	
----- Bratanek/Bratanica Synowiec/Synowica Siostrzeniec/Siostrzenica		Dzieci Syn/Córka		Syn/Córka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry		2. kuzyn/ka Ojca/Matki	
Grand Nephew/Niece		Grand Son/Daughter		Second Cousin Twice Removed		Fourth Cousin Once Removed	
----- Wnuk/Wnuczka Brata/Siostry		Wnuk/Wnuczka		Wnuk/Wnuczka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry		3. kuzyn/ka Ojca/Matki	
Great Grand Nephew/Niece		Great Grand Son/Daughter		Third Cousin Thrice Removed		Fifth Cousin Twice Removed	
----- Prawnuk/Prawnuczka Brata/Siostry		Prawnuk/Prawnuczka		Prawnuk/Prawnuczka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry		4. kuzyn/ka Ojca/Matki	
-1		0		1		2	
3		4		5		6	

Stopień pokrewieństwa **Osoby** względem *osoby*

		-1	0	1	2	3	4
	Wspólny przodek	Dzieci Syn/Córka	Wnuk/Wnuczka	Prawnuk/Prawnuczka	Praprawnuk/Praprawnuczka	3×Prawnuk/Prawnuczka	4×Prawnuk/Prawnuczka
-1	Dzieci Syn/Córka	Rodzeństwo Brat/Siostra	Bratanek/Bratanica Synowiec/Synowica Siostrzeniec/Siostrzenica	Wnuk/Wnuczka Brata/Siostry	Prawnuk/Prawnuczka Brata/Siostry	2×Prawnuk/Prawnuczka Brata/Siostry	3×Prawnuk/Prawnuczka Brata/Siostry
0	Wnuk/Wnuczka	Stryj/Wuj/Ciotka	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra	Syn/Córka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry	Wnuk/Wnuczka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry	Prawnuk/Prawnuczka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry	Praprawnuk/Praprawnuczka Stryj./Wuj./Ciot. brata/siostry
1	Prawnuk/Prawnuczka	Stryj./Wuj./Ciot. Dziadek/Babka	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Ojca/Matki	2. kuzyn/ka	Syn/Córka 2. kuzyna/kuzynki	Wnuk/Wnuczka 2. kuzyna/kuzynki	Prawnuk/Prawnuczka 2. kuzyna/kuzynki
2	Praprawnuk/Praprawnuczka	Brat/Siostra Pradziadka/Prababki	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Dziadka/Babki	2. kuzyn/ka Ojca/Matki	3. kuzyn/ka	Syn/Córka 3. kuzyna/kuzynki	Wnuk/Wnuczka 3. kuzyna/kuzynki
3	3×Prawnuk/Prawnuczka	Brat/Siostra Prapradziadka/Praprababki	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Pradziadka/prababki	2. kuzyn/ka Dziadka/Babki	3. kuzyn/ka Ojca/Matki	4. kuzyn/ka	Syn/Córka 4. kuzyna/kuzynki
4	4×Prawnuk/Prawnuczka	Brat/Siostra 3×Pradziadka/Prababki	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra Prapradziadka/Praprababki	2. kuzyn/ka Pradziadka/Prababki	3. kuzyn/ka Dziadka/Babki	4. kuzyn/ka Ojca/Matki	5. kuzyn/ka
N	N×Prawnuk/Prawnuczka	Brat/Siostra (N-1)×Pradziadka/Prababki	Stryj./Wuj./Ciot. brat/siostra (N-2)×Pradziadka/Prababki	2. kuzyn/ka (N-3)×Pradziadka/Prababki	3. kuzyn/ka (N-4)×Pradziadka/Prababki	4. kuzyn/ka (N-5)×Pradziadka/Prababki	5. kuzyn/ka (N-6)×Pradziadka/Prababki

Analyza

2005